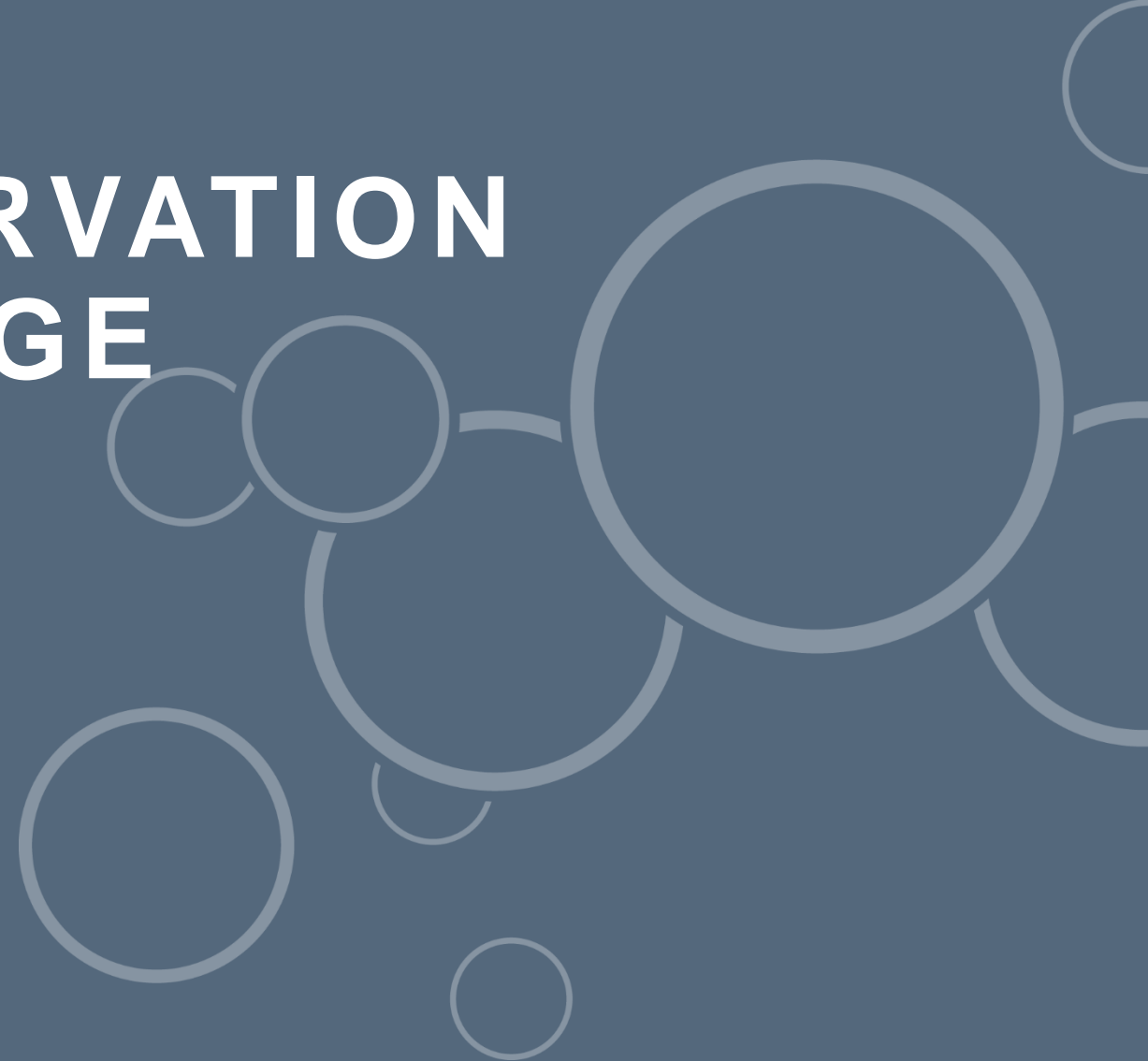

PLEJE OG OBSERVATION AF HJERTE- LUNGE PATIENTEN

Modul B

ØVELSE

Mål BT, puls, SAT, RF og GCS på hinanden

LÆRINGSMÅL FOR PLEJE OG OBSERVATION AF DEN KREDSLØBSPÅVIRKEDE PATIENT

- At kursisterne får kendskab til de teoretiske og praktiske færdigheder, som det er nødvendigt at besidde i forbindelse med observationer og pleje af den kredsløbspåvirkede patient og af den respiratoriskpåvirkede patient.
- Herunder håndtering af ilt-utensilier

CASE - RAPPORTEN

- Du skal passe A. Thomsen på 73 år, der blev indlagt i går med forværring af sin hjertesygdom.
- Thomsen havde en blodprop i hjertet (AMI) for 2 år siden. Siden har Thomsen døjet med hjerteinsufficiens og væskeophobning i lungerne.
- Tager Nitroglycerin spray efter behov (pn). Den senere tid har Thomsen daglig haft behov for at tage Nitroglycerin – i går op til flere gange, hvorfor han indlægges.
- Får udover Nitroglycerin, morfin for smerter. Har drop (venflon) til I.V. morfin.
- Ligger med 2 liter O₂ nasalt – har åndenød (hviledyspnø)
- BT 165/95, puls 86, SAT 95 med ilt, Tp 37.4, RF 22, GCS 15.
- Har forstoppelse (obstiperet)

VIDEOKLIP

PLEJE OG OBSERVATION AF DEN HJERTE- LUNGESYGE PATIENT

**HVILKE BEHOVSOMRÅDER/PROBLEMER HAR
PATIENTEN –
DELS UD FRA RAPPORTEN DELS UD FRA
VIDEOEN?**

BEHOVSOMRÅDER

Hvad er der af behovsområder / problemstillinger?	Hvad kan årsagen være?	SPV-opgaver

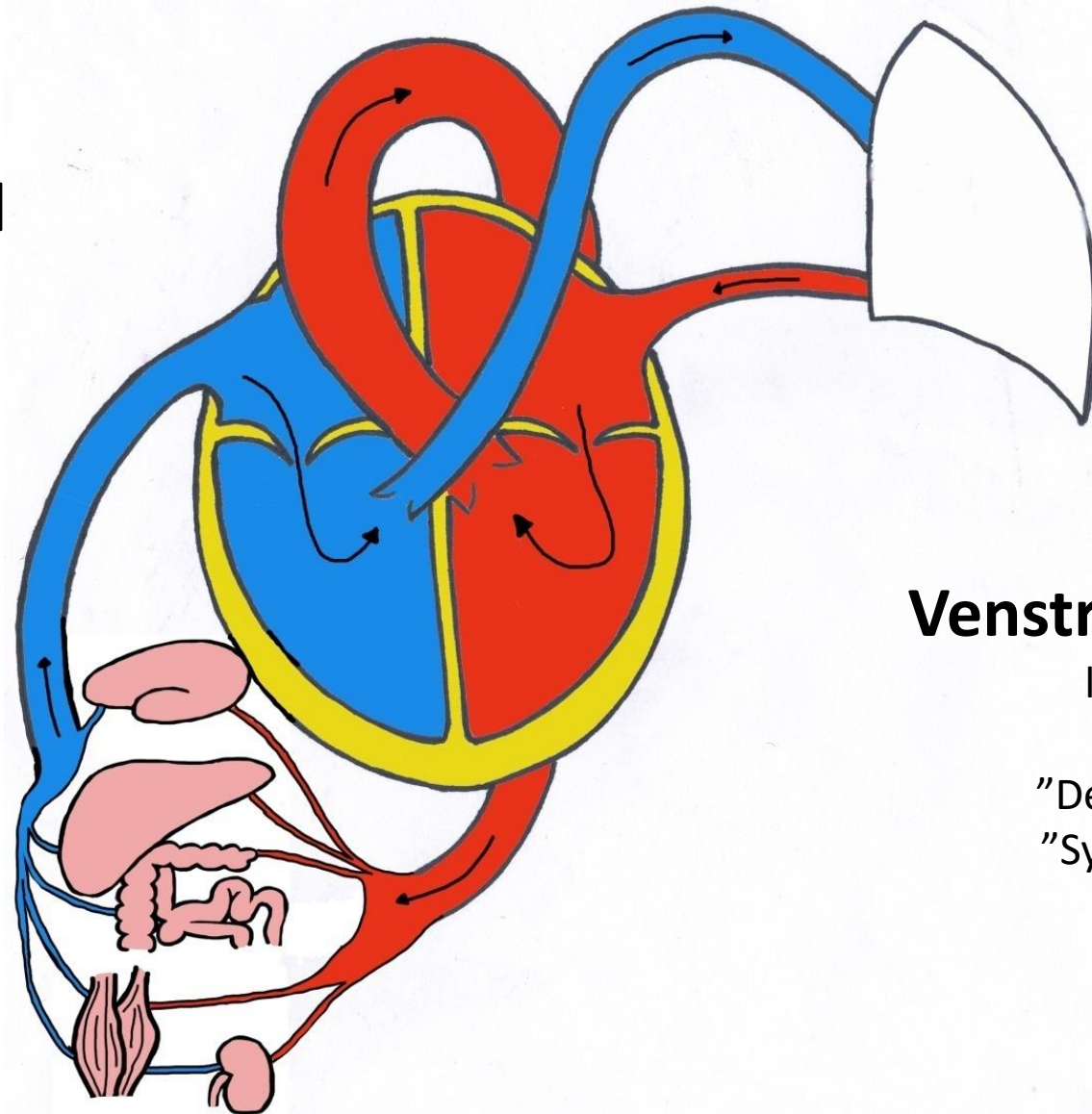
HJERTETS KREDSLØB

Højre hjertehalvdel

leverer blod til:

"Det lille kredsløb"

"Lungekredsløbet"

Venstre hjertehalvdel

leverer blod til:

"Det store kredsløb"

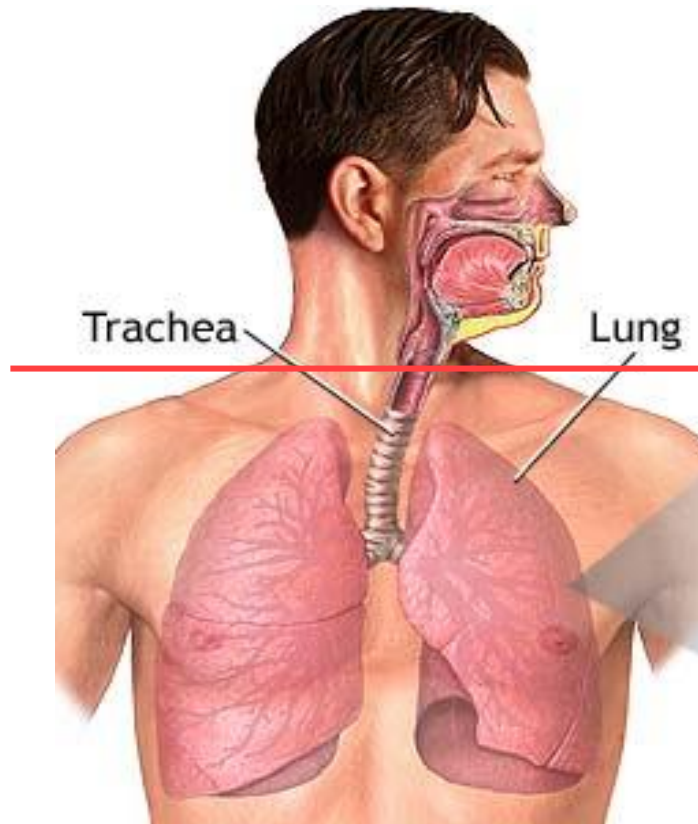
"Systemkredsløbet"

LUFTVEJENES ANATOMI

Luftvejenes opgave er at :

1. Forsyne kroppens celler med O_2 (så vores energiproduktion kan opretholdes)
2. Udskille cellernes affaldsprodukt CO_2 (så kroppens pH holdes i normalområdet)

Øvre luftveje:

Næse, mund, pharynx.

Renser og fugter indåndingsluften

SPV' ens område

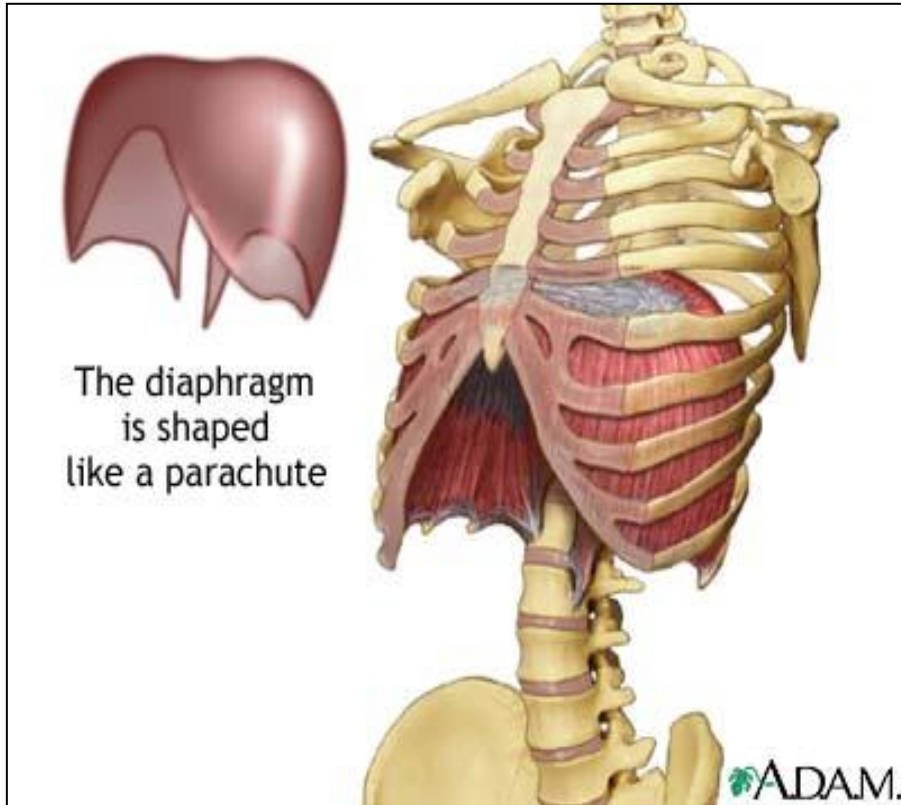
Nedre luftveje:

Trachea, bronkier, bronkioler, alveoler.

Udveksling af gasser mellem luft og blod

VT' ens område

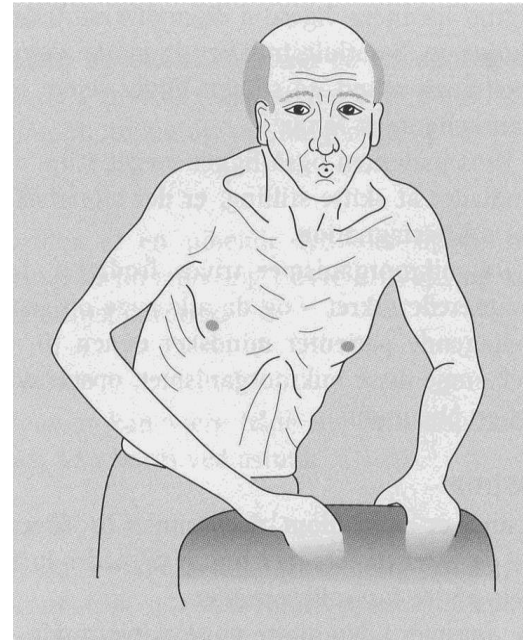
RESPIRATIONEN

Primære respirationsmuskler:

- Diaphragma
- Intercostalmuskler

Normal er inspirationen aktiv og expirationen passiv

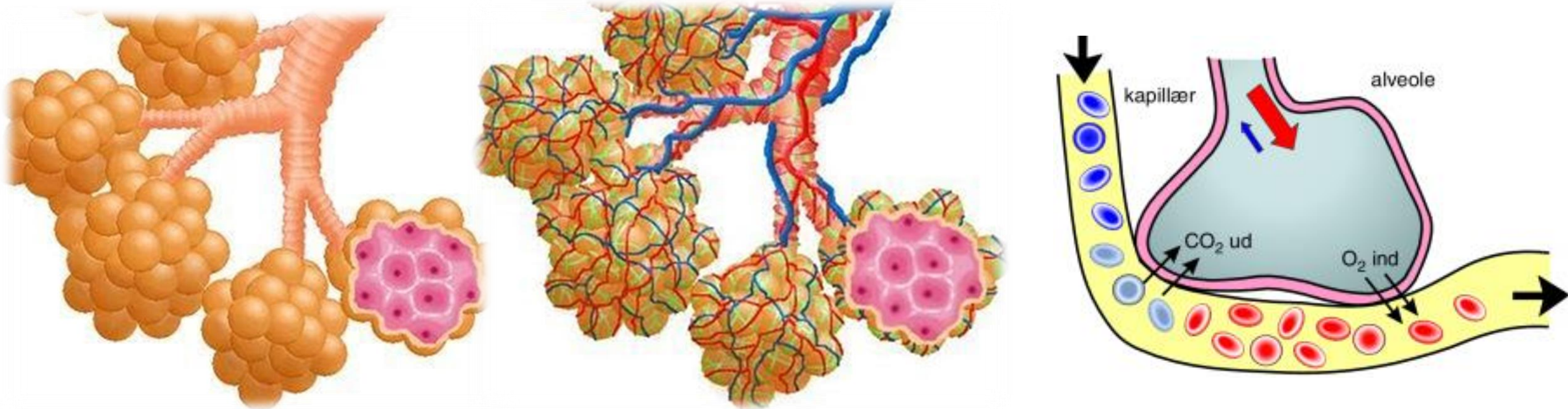
Accessoriske respirationsmuskler:

- Hals- og "vinge" muskulatur
- Mavemuskulatur

Hos den **lungesyge** er såvel in- som expirationen oftest en aktiv proces. Energikrævende!

LUFTVEJENES ANATOMI

- Det er i alveolerne udvekslingen af gasser (O_2 og CO_2) mellem luft og blod sker.

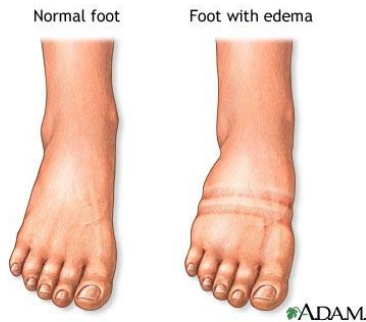

HØJRESIDIG HJERTEINSUFFICIENS

Når højre side af hjertet svigter, hober blodet sig op i venerne – der kommer stase i systemkredsløbet.
Væske fra blodbanen bliver presset ud i vævet = **ødemer**

Det kan bl.a. give følgende symptomer:

Hævelse (ødemer) af benene.

Og hvad kan du som SPV gøre ved det?

Venepumpeøvelse – se efterfølgende slide

Kompressionsstrømper – se efterfølgende slide

Smøre med creme

Tynd, sårbar hud og evt. stase-eksem (udslæt) på benene

Organstase, som kan give kvalme og smerter

Tæt observation er nødvendig

Daglig vejning giver et fingerpeg om evt. væske-retention og effekten af vanddrivende behandling.

VENEPUMPEØVELSER

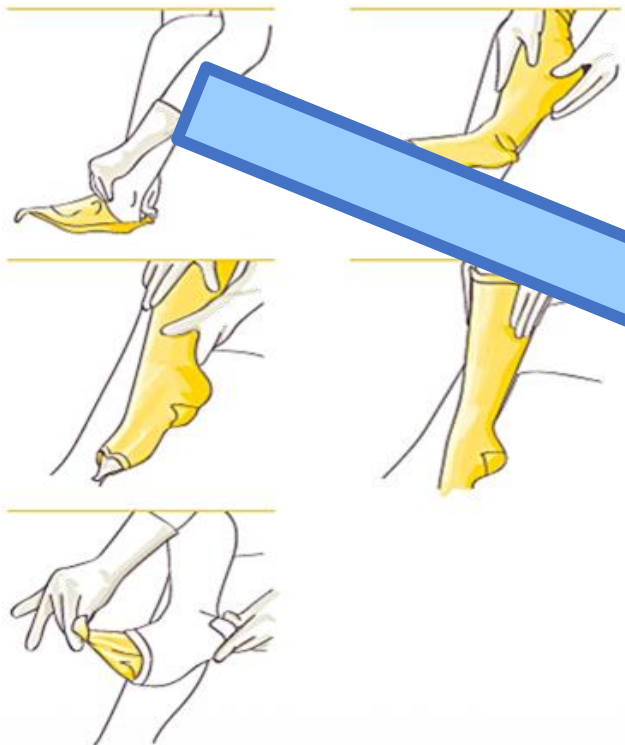

Figur 37

"Sosu Trin 1" Munksgaard

SÅDAN TAGER DU KOMPRESSIONSSTRØMPER PÅ

Kompressionsstrømpe med åben tå

- Tag glidesokken på
- Skub strømpen op ad benet, sørg for at den ikke folder, da det så vil blive vanskeligere at skubbe den opad.
- Sørg for at fordele strømpen over hele benet.
- Fjern glidesokken.
- Du kan placere for-afslutningen efter ønske, dog må den ikke folde eller ligge dobbelt.

Kompressionsstrømpe med lukket tå

- Du kan forsigtigt stikke dit ben ned i strømpen.
- Skub strømpen op ad benet, sørg for at den ikke folder, da det så vil blive vanskeligere at skubbe den opad.
- Sørg for at fordele strømpen over hele benet.

Lær det i virkeligheden!

VENSTRESIDIG HJERTEINSUFFICIENS

Når venstre side af hjertet svigter, hober blodet sig op i lungerne - der kommer stase i lungerne.

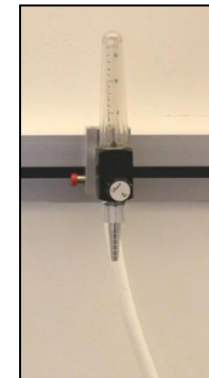
Det kan give væskeudsivning i lungerne og dermed åndenød

Det kan bl.a. give følgende symptomer:

Og hvad kan du som SPV gøre ved det?

Dyspnø (åndenød)

- Funktionsdyspnø
- Taledyspnø
- Hviledyspnø
- Ortopnø

Cyanose

Tilkald sygeplejersken ved forværring

Hoste / Ekspektion

Observation af ekspektorat
Se næste slide

Farve	Mængde
Lugt	Konsistens

EKSPEKTORATION

Hjælp patienten af med deres ekspektorat:

Mobilisering – hvorfor?

Skiftende stillinger – hvorfor?

Drikke – hvorfor?

opfordre til at hoste, trække vejret dybt og bevæge sig - hvorfor?

Pleje af patienten der hoster:

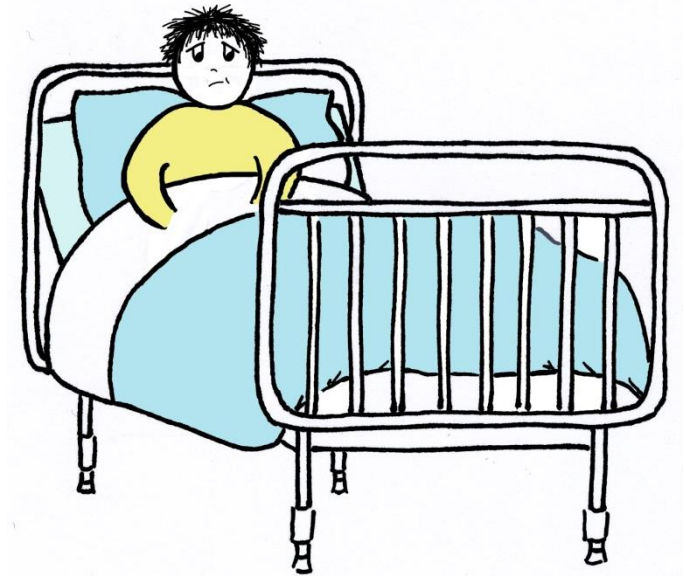
Rene papirlømmetørklæder + affaldsposer i nærheden – hvorfor?

Hjælpe patienten med god mundhygiejne – hvorfor?

Samarbejde med sygeplejerske:

Observere og videregive information om farve og mængden af sekret – hvorfor?

Evt. tage ekspektorat fra til D+R – hvorfor?

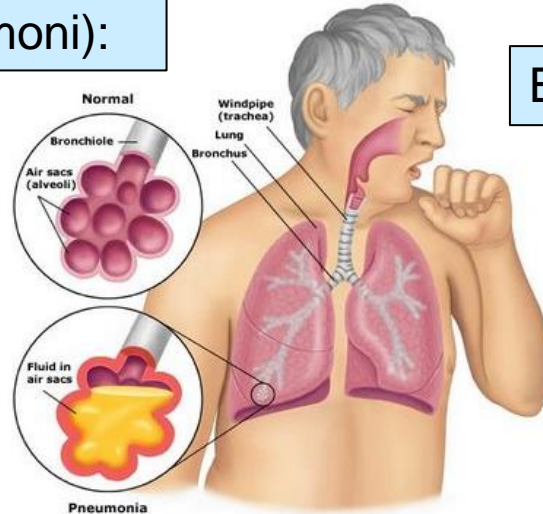

ÅRSAGEN TIL RESPIRATIONSPÅVIRKNING KAN VÆRE:

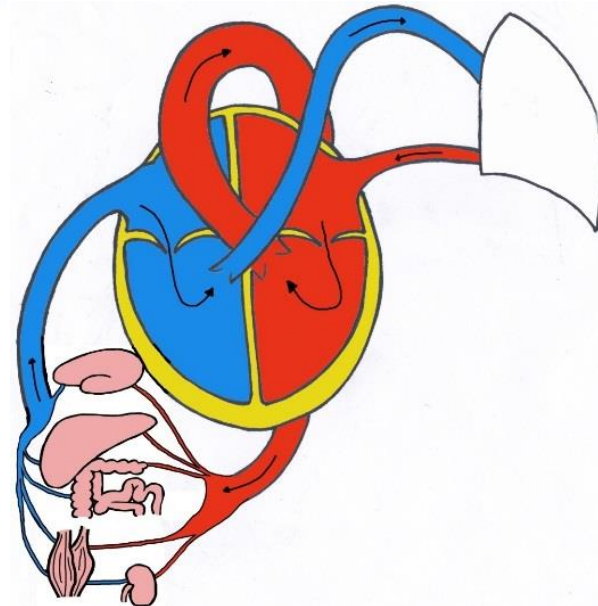
....Og hvorfor påvirker det respirationen?

Lungebetændelse (pneumoni):

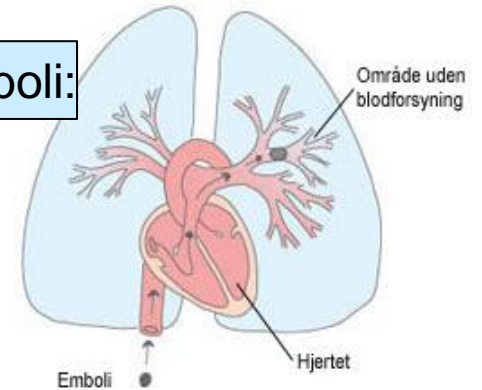

Bevidsthedssvækkelse / medicin

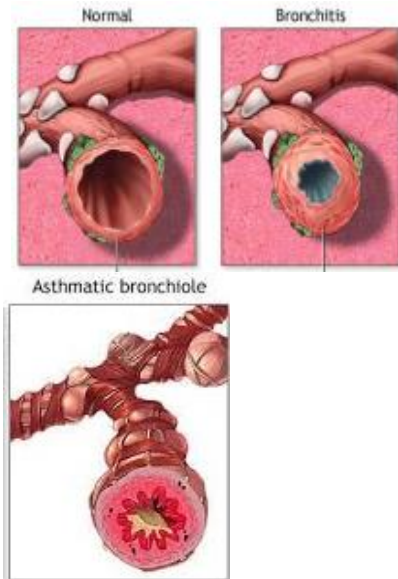
Lungeødem:

Lungeemboli:

Astma/ KOL:

Andet:

- Smerter
- Feber
- Angst

JERES PATIENT FÅR DET DÅRLIGT

Hvad gør i?

Vores opgaver:

- Elever hovedgærdet – aflaster hjertet
- Optræd roligt og kompetent – angst kan stresser hjertet yderligere.
- O₂ efter aftale med sygeplejersken/lægen
- Mål værdier
- Revurder!

Når i ikke længere kan håndtere det:

- Tilkald sygeplejersken

Forlad ej patienten!

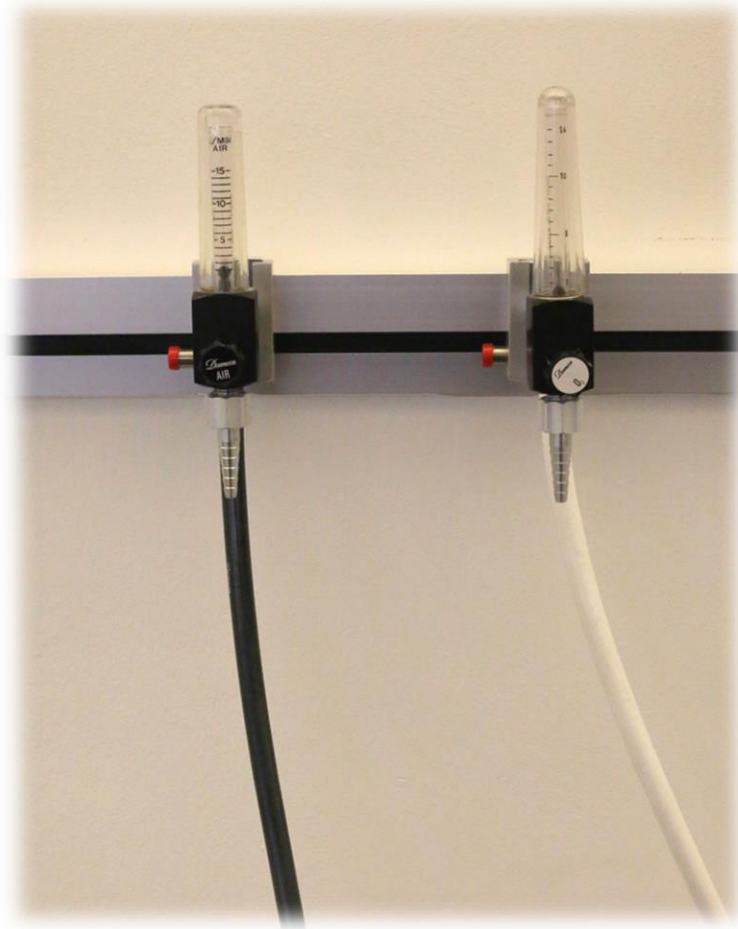

ILTBRILLE

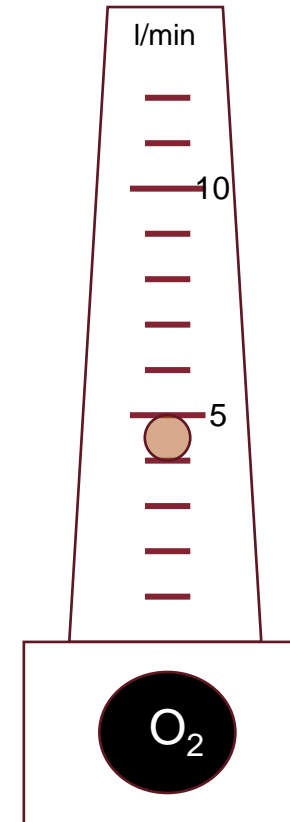
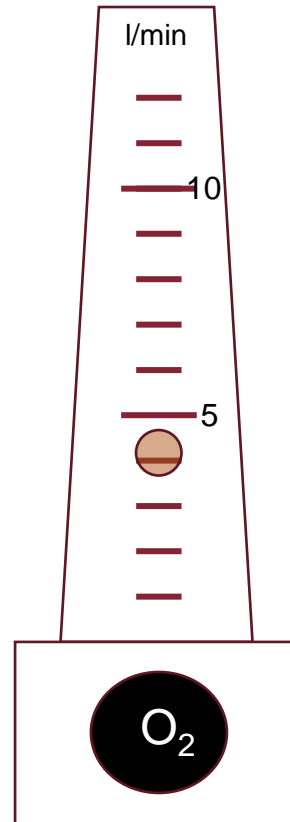
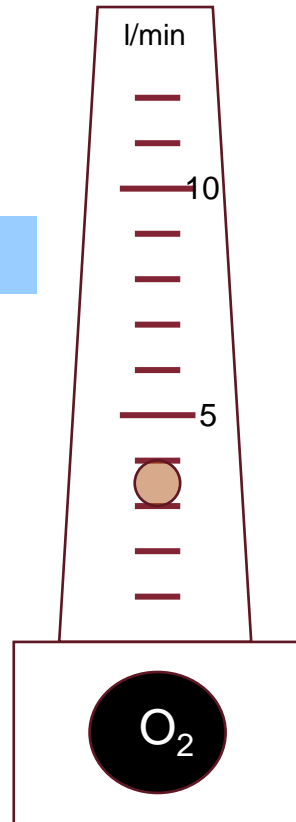
HVAD ER FORSKELLEN PÅ DISSE 2 FLOWMETRE?

4 LITER O₂/MIN ?

Er det farligt at give ilt?

Er ilt eksplosivt?

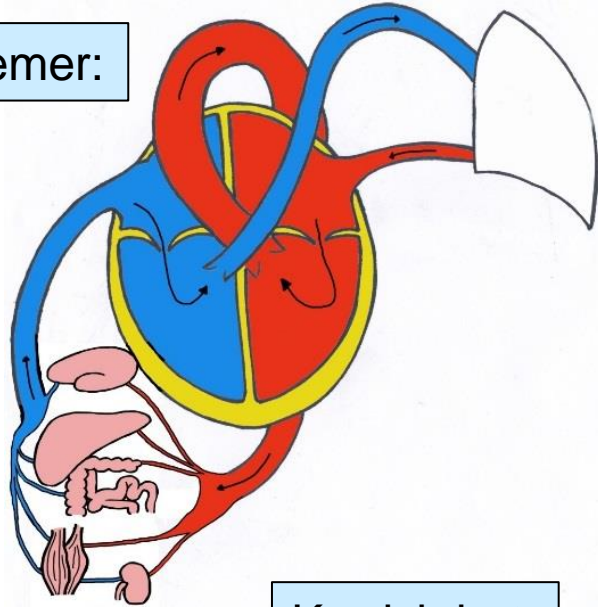
Må I selv ordinere/justere på iltten?

OBS hypoxisk drive!

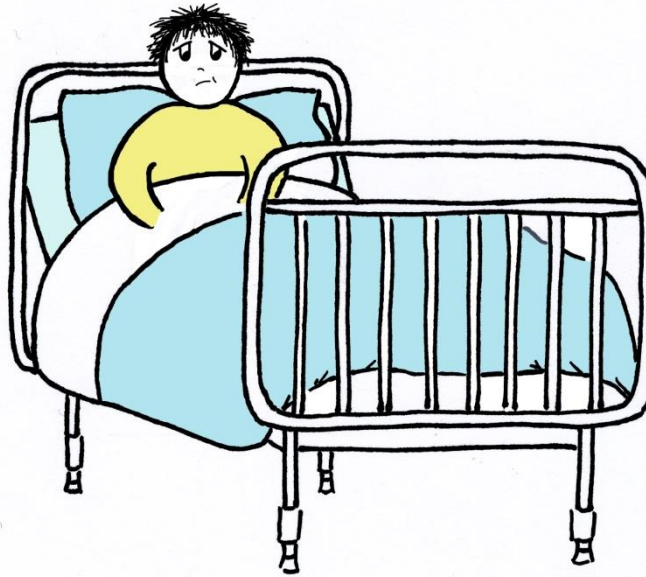

Men hvorfor fik de det dårligt?

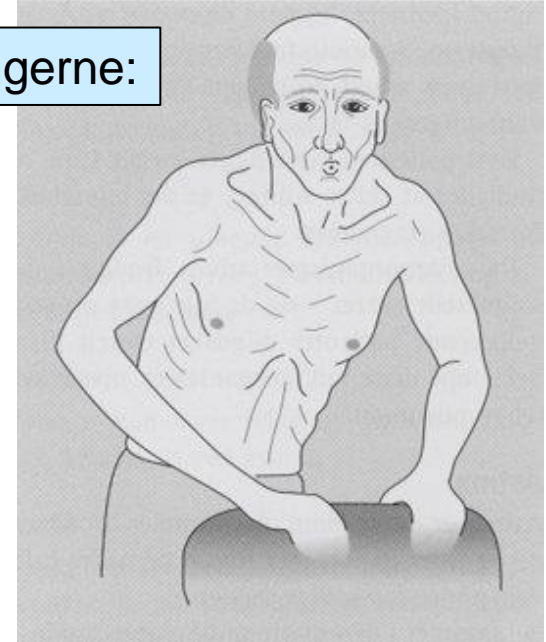
Hjerteproblemer:

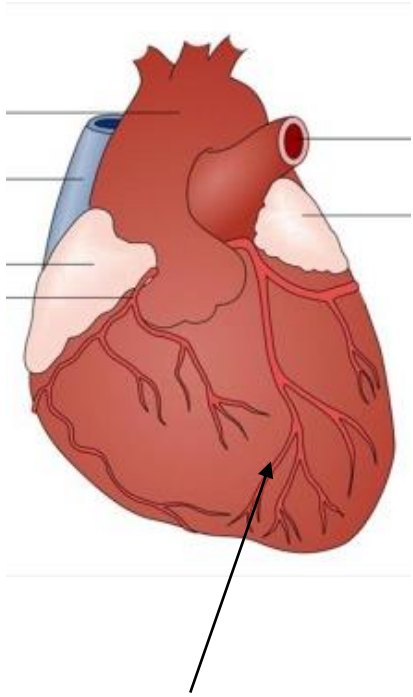
Kredsløbet:

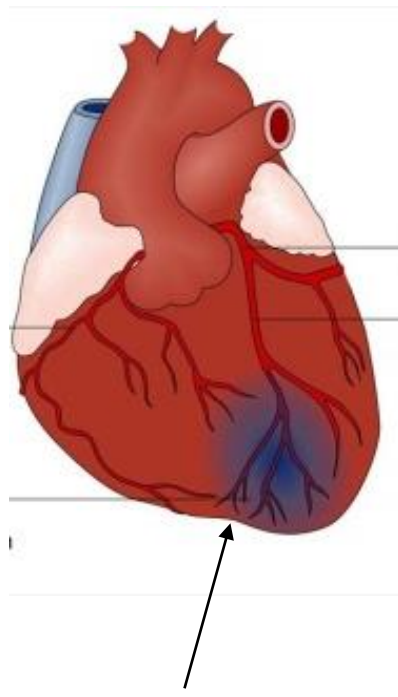
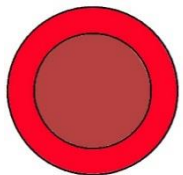
Lungerne:

CORONARKARRENE

Coronararterie

Iltmangel (Iskæmi)

Hjertet skal have blod.

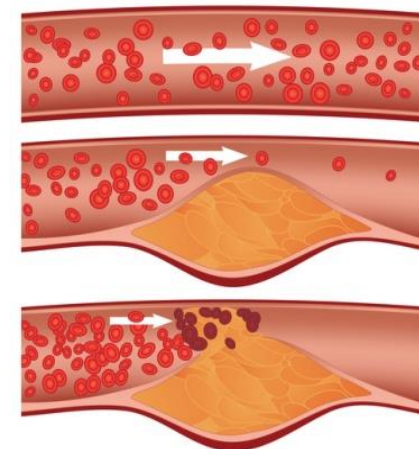
Det får det via kranspulsårene (coronararterierne).

Der kan komme forkalkning (arteriosklerose)

Blodgennemstrømningen i karret nedsættes

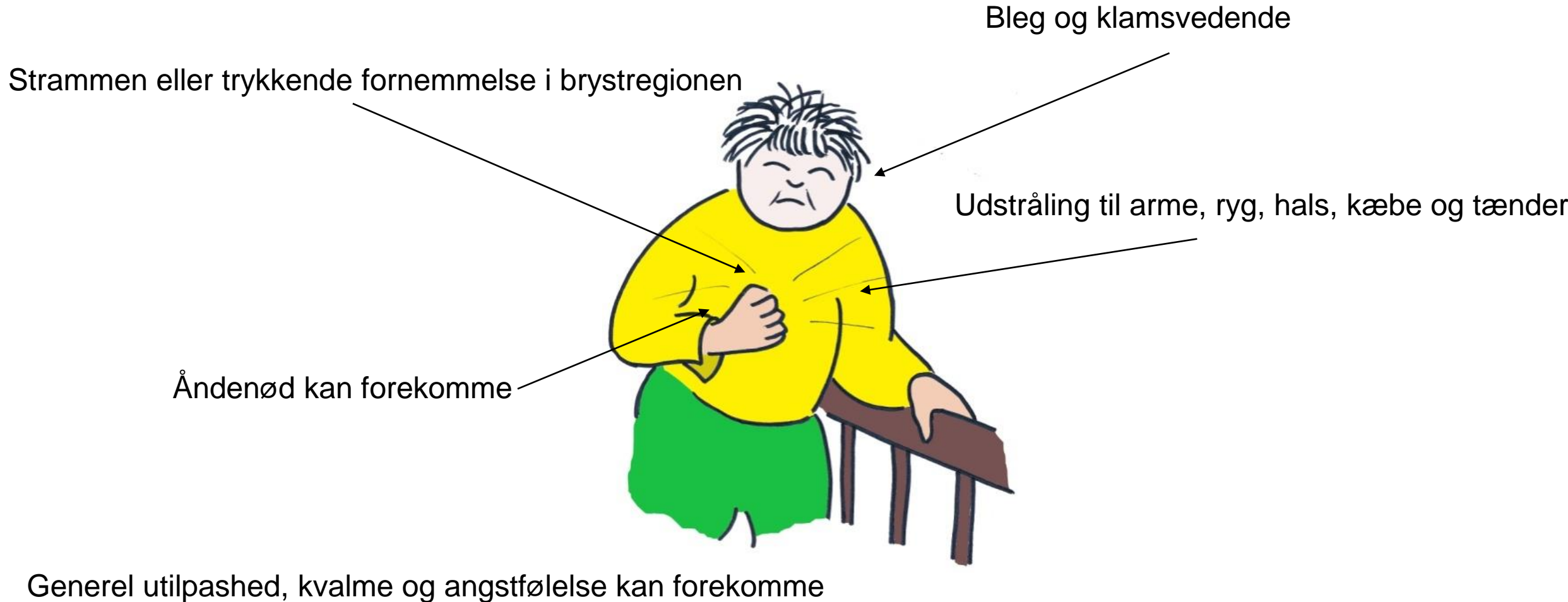
Nedsat iltforsyning til hjertemuskulaturen (Iskæmi).

Iskæmi medfører smerter = Angina Pectoris (smerter i brystet)

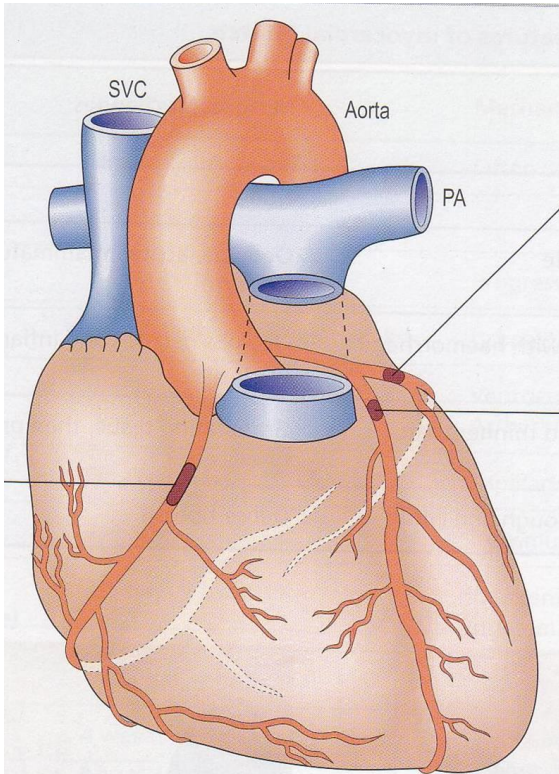
ANGINA PECTORIS

AMI

Er der total aflukning af kranspulsåren, dør noget af hjertemusklen (*Nekrotiserer*) og patienten har nu et AMI (*Myocardieinfarkt*).

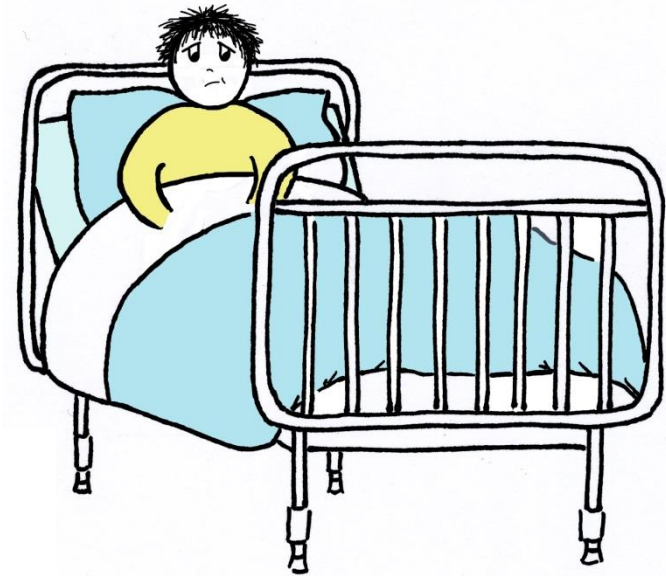
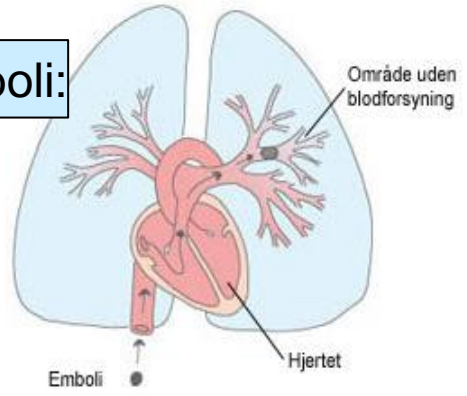

Det ramte område af hjertemusklen mister sin kontraktionskraft, hvilket kan medføre cirkulationssvigt / hjerteinsufficiens.

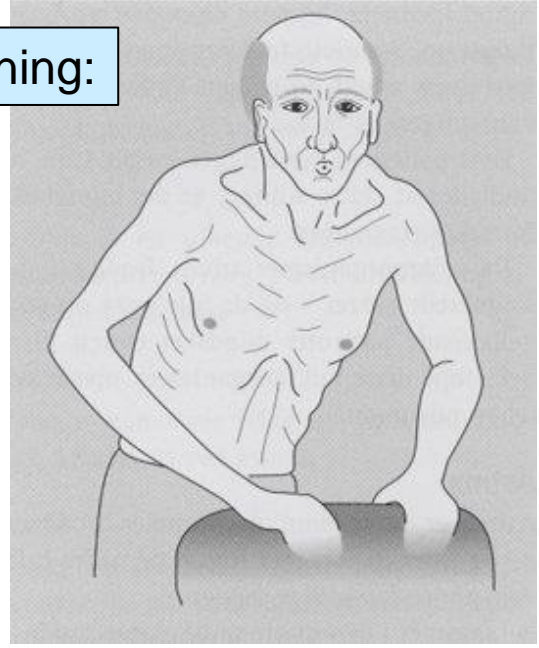

DEN AKUTTE LUNGE PATIENT

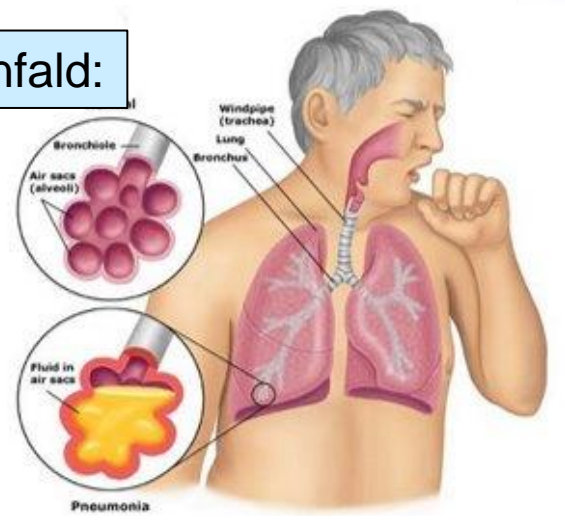
Lungeemboli:

Udtrætning:

Hosteanfald:

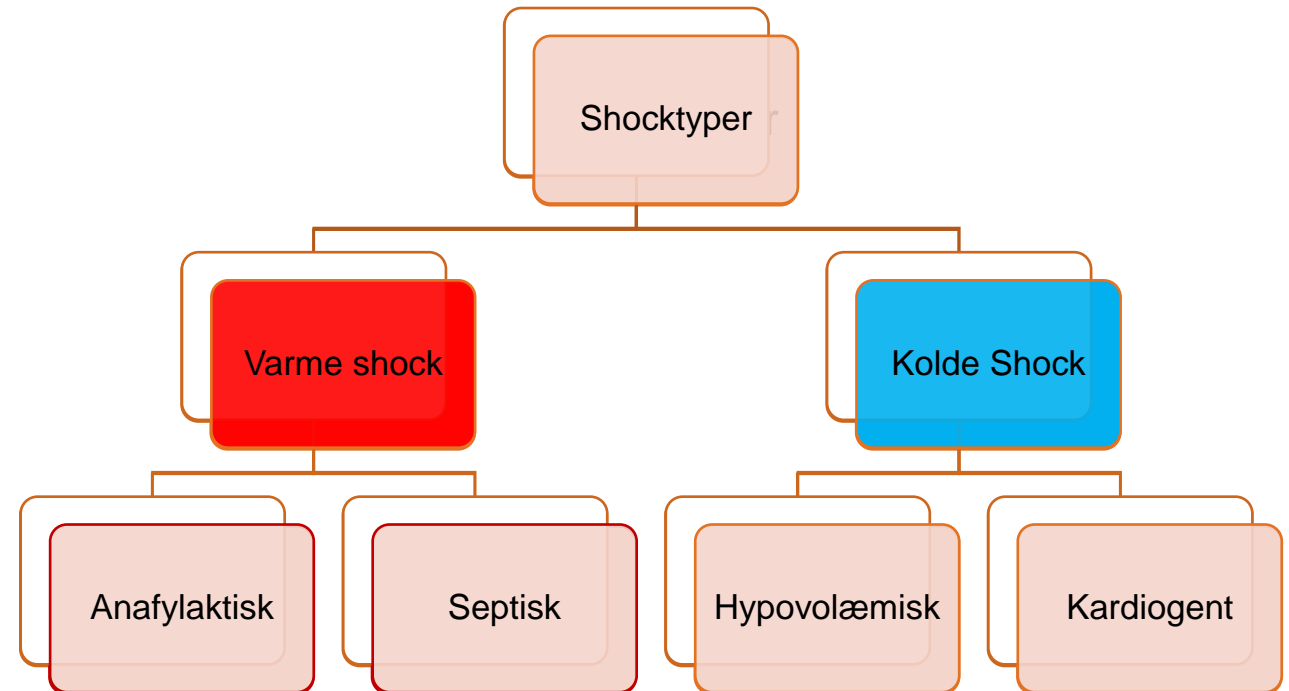
PATIENTEN MED SHOCK

Shock; hvad er det?

- Primære shocktyper?
- Symptomer?
- Værdier?

Vores opgaver:

- Observation
- Tilkald hjælp
- (Trendelenburg)

JERES SPV-OPGAVER TIL DEN "STABILE" HJERTE- LUNGE PATIENT

Rolig adfærd, måske åbne vinduet

Sørge for at patienten ikke har
stramtsiddende tøj

Fjern evt allergifremkaldende ting
(blomster, parfume m.m.)

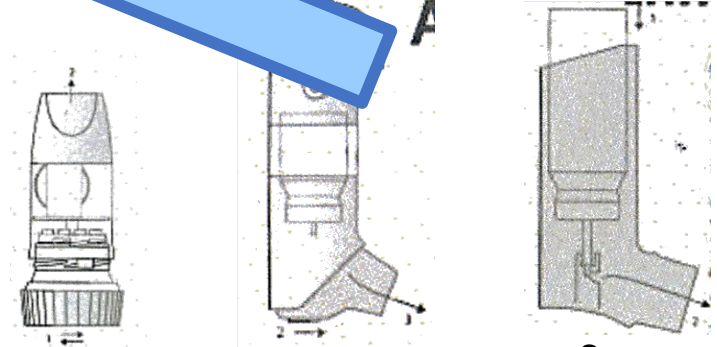

Prioriter patientens ressourcer
(evt hjælp med pers. hyg – hente mad
m.m.)

Assistere med hjælpemidler
PEP-fløjte, CPAP, Medicin
se næste side

HJÆLPEMIDLER TIL RESPIRATIONSINSUFFICIENS

PEP	CPAP	INHALATIONS MEDICIN
		iltmaske med medicin Discos
Positive Expiratory Pressure	Continuous Positive Airway Pressure	
Patienten ekspirerer mod en modstand → Længere tid lungerne er udfoldet → bedre iltning + sekretløsning	Patienten får hele tiden et positiv flow – både i inspiration og i eksspiration. Kan bruges kontinuerligt og intermitterende til iltning og sekretmobilisering	Turbohaler Autohaler Spray

Lær det i virkeligheden!

OVERLEVERING AF RAPPORT

- Hvad og hvordan vil I give rapporten videre til den SPV-vagt, der skal overtage vagten.
- Hvad er vigtigt?

KURSIST CASE